

הערכה חלופית – תושב"ע כיתה י'

לשון הרע ורכילות (עמ' 47-51)

חלק א' - האיסור וחומרתו

1. מהו איסור רכילות לדעת רשב"ם?

2. עפ"י הרמב"ם, מדוע הוצמד לאיסור רכילות, הציווי "לא תעמוד על דם רעך"? ומה ההסבר לכך?

3. הגדירי:

א. איסור רכילות -

ב. איסור לשון הרע -

ג. מוציא שם רע -

4. בהלכה ג' מצטט הרמב"ם שלושה מאמרי חז"ל בעניין לשון הרע.

א. בשני המאמרים הראשונים משווים חז"ל את לשון הרע לאיסורים אחרים.

לאילו איסורים הם משווים את לשון הרע? חשבי מה הם רוצים לומר לנו בכך?

ב. במאמר השלישי מגדירים חז"ל מי הניזוקים מלשון הרע. כתבי מיהם ומה הנזק שנגרם לכל אחד מהם.

לסיכום –

הסבירי במילים שלך מדוע לשון הרע הוא אחד האיסורים החמורים בתורה, ומה דעתך על כך?

חלק ב' - כיצד מתמודדים עם הרצון לדבר לשון הרע?

5. ר' חמא (בבלי, ערכין) נותן עצה לאדם כיצד להמנע מאמירת לשון הרע.

א. מיהם שני סוגי האנשים שהוא מיעץ להם ?

ב. מה העצה שהוא נותן לכל אחד מהם ? הסבירי כיצד יישום עצה זו יעזור לאדם להמנע מאמירת לשה"ר.

6. מה החידוש של הרוכל שמכר "סם חיים", לפי הסברו של הרב אשר וויס ?

7. הרב אשר וויס מציג שתי תפיסות מוטעות, המסבירות מדוע כ"כ קשה לבני האדם להמנע מאמירת לשון הרע. מהן ? כיצד הוא מציע להתמודד איתן?

8. הרב צבי יהודה אומר כי לשון הרע היא "המחלה היותר נוראה ואיומה". מדוע ? אילו הוכחות מביא לדבריו מחז"ל?

9. מה משמעות הביטוי "שמירת הלשון" עפ"י הרב צבי יהודה, ואיזה הכוונה הוא נותן בדבריו למי שרוצה להימנע מלשון הרע?

לסיכום –

כתבי ביניים שלך כיצד ניתן להתמודד עם הרצון לדבר לשון הרע? מה קיבלת על עצמך מלימוד זה?

חלק ג' - מצבים שבהם מותר ואף חובה לדבר לשון הרע :

10. עפ"י החפץ חיים - באילו מצבים מותר לאדם לספר על פלוני לשון הרע ? ומה הוא צריך לבדוק לפני שידבר (עפ"י הערות באר מים חיים)?

11. מה פוסק הרב עובדיה לגבי דיווח למשרד הרישוי על אדם חולה? מה הנימוק שהוא מביא לפסיקתו ?

12. עפ"י רבי ישראל איסר, על איזה איסור עובר אדם שלא מגלה לחברו שמישהו מתכוון לפגוע בו? עפ"י דבריו, כיצד יזהה האדם אם דבריו הם לתועלת, או שהם בגדר לשון הרע?

13. האם מותר להעביר מידע על בחור למשפחה של בחורה המשודכת עימו? למה צריך לשים לב ? (3 דברים)

14. הסבירי את המקרה שבו חולקים הרב משה שטרנבוך והרב פיינשטיין, מה פוסק כל אחד מהם, ומה הנימוק שמביא כל אחד לפסיקתו?

לסיכום –

תארי מקרה שקרה לך בו נאלצת לספר דברים על אדם אחר משום לשון הרע לתועלת

חלק ד’ – משימה יצירתית

חלק זה יעשה בזוגות!

בחרו אחת מהאופציות הבאות-

א. עליכן לעשות סקר קצר – כיצד הסביבה מתמודדת עם נושא לשון הרע.

1. כתבו 5 שאלות שמעניינות אתכן בנושא, היעזרו בחומר שלמדנו בכיתה. השאלות יעסקו בקושי עם התמודדות של איסור זה, הצעות להתמודדות, מקרים שונים וכו'. (ניתן להביא למורה את השאלות לבדיקה לפני שמתחילות בשלב הבא)
2. מצאו אנשים שונים בסביבתכן שיכולים לסייע לכן ולענות על השאלות שכתבתן. על כל שאלה מצאו לפחות 5 אנשים שונים שיענו עליה מנקודת מבטם!
3. כתבו מה למדתן מנושא זה ומהסקר אותו ערכתן.

הגישו את הסקר והתשובות בדף נפרד.

או –

ב. הכינו פעילות קצרה לכיתה שתסכם את נושא לשון הרע.

הפעילות תועבר בכיתה בזמן השיעור, בתיאום מראש עם המורה.

כתבו את התוכנית בצורה מסודרת, ומה המסר שברצונכן להעביר בפעילות זו.

הגישו את תוכנית הפעילות בדף נפרד.

בהצלחה רבה!!!

מחווון להגשת העבודה – לשון הרע

<u>קריטריונים להערכה</u>	<u>קיים באופן מלא</u>	<u>קיים באופן חלקי</u>	<u>חסר</u>
חלק א' – האיסור וחומרתו (20 נק')			
חלק ב' – כיצד מתמודדים עם הרצון לדבר לשה"ר? (20 נק')			
חלק ג' – לשון הרע לתועלת (20 נק')			
חלק ד' – משימה יצירתית (40 נק')			

שימו לב-

הציון בכל חלק ניתן על תשובות מלאות ונכונות ועל הגשה בזמן!

ציון סופי _____

הארות והערות _____

